

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

SISÄLLYS

- 1. Organisaatio ja toimintaympäristöt**
- 2. Tulosalueet ja sitovuustasot opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa**
- 3. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta toimialojen johtajana**
- 4. Henkilöstökehitys**
- 5. Talous**
- 6. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen**
- 7. Sisäisen valvonnan toteuttaminen**
- 8. Kehittäminen ja painopisteet**
- 9. Kuntastrategian ja läpileikkaavien teemojen toteutuminen**
- 10. Laadun varmistaminen ja katsaus tulevaan**

1. Organisaatio ja toimintaympäristöt

Opetuspalvelut:

Toiminta sisältää keskeisesti perusopetuslain ja perusopetusasetuksen mukaisen opetuksen järjestämisen sekä siihen liittyvien tukipalveluiden toteuttamisen. Perusopetus turvaa alueellisesti tasapuolisen ja ajanmukaisen opetuksen ja antaa oppilaille hyvät valmiudet jatko-opintoihin sekä itsensä kehittämiseen. Perusopetusta toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden yksilöllisyys, monipuoliset oppimisympäristöt ja lukuvuodelle asetetut painopisteet huomioiden. Lukion tavoitteena on antaa opiskelijalle jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Opetuksen tulosalueen keskeisinä tavoitteina ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, oppimistavoitteiden saavuttaminen sekä laadukkaat ja monipuoliset arvioinnin tavat. Kuntastrategia, kestävä kehityksen tiekartta ja Meidän li – hyvinvointimalli määrittävät myös toimialueen tavoitteita ja toimintaa. Vuoden 2022 lopussa perusopetuksen oppilaita oli 1476, koulujen yhteydessä olevissa esiopetusryhmissä oli esioppilaita 34 ja lukiossa opiskeli 146 opiskelijaa. Perusopetuksen yksiköitä oli vuoden 2022 alussa yhteensä yhdeksän, näistä neljässä järjestettiin myös esiopetusta. Olhavan koulun toiminta lakkautettiin 1.8.2022. Iin lukio järjesti lukiokoulutusta. Vuoden 2022 aikana iiläisistä oppilaista perusopetusta sai osa-aikaisesti tai pysyvämmiin 4 oppilasta Iin kunnan ulkopuolella, kun vuoden 2020 lopussa oppilaita oli 15 ja vuoden 2021 lopussa 8. Näiden lisäksi muutamia oppilaita oli sosiaalitoimen päätöksellä sijoitettuna muissa kunnissa.

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus ja esiopetus, ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, avoin varhaiskasvatustoiminta, yksityisen hoidon tukien ja kuntalisien suorittaminen yksityisille palvelun tuottajille sekä kotihoidontuen suorittaminen kotitalouksille. Varhaiskasvatuksen keskeisinä tavoitteina ovat lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, laadukkaat ja monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut.

Vuonna 2022 kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin ajalla 1-7/2022 yhteensä kymmenessä (10) varhaiskasvatusyksikössä, elokuun alusta alkaen kahdeksassa (8). Kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin myös perhepäivähoidossa. Vuoden 2022 lopussa kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen osallistui 384 lasta. Avoimessa varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 42 lasta.

Ajalla 1-7/2022 yksityistä varhaiskasvatusta järjestettiin kahdessa yksikössä, joista molemmat lopettivat toimintansa heinäkuun lopussa. Elokuun alusta alkaen yksityistä varhaiskasvatusta järjestettiin kahdessa yksikössä uusien palvelutarjoajien toimesta. Vuoden 2022 lopussa yksityisen järjestämään varhaiskasvatukseen osallistui 119 lasta.

Varhaiskasvatustoimintaa määritteleviä lakeja ovat mm. varhaiskasvatustalaki, valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatusta toteutetaan perheiden tarpeista lähtevänä, lapsen hyvinvointia, kasvua, oppimista ja kehitystä edistävänä palveluna. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen ja paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmissa huomioidaan lasten yksilöllisyys ja palvelujen monimuotoisuus.

Iin kunnan varhaiskasvatus on mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaamassa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joka alkoi elokuussa 2021. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa oli syksyllä 2022 mukana 180 lasta; 2016 syntyneitä 108 (74% ikäluokasta) ja 2017 syntyneitä 72 (58% ikäluokasta). Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu kestää vuoteen 2024 asti.

2. Tulosalueet ja sitovuustasot opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut jakaantuivat vuonna 2022 neljään tulosalueeseen ja sitovuustasoon:

- Opetuksen hallinto
- Varhaiskasvatuksen hallinto
- Opetuspalvelut
- Varhaiskasvatuspalvelut

Hallinnon uudistuksen yhteydessä tehtiin päätös, että opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto yhdistyvät vuoden 2023 alusta yhteen sitovuustasoon. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto organisoivat ja johtavat henkilöstöä ja prosesseja sekä toimivat tukipalveluna opetuksen ja varhaiskasvatuksen organisaatiossa. Hallinto suunnittelee ja valmistelee taloutta, päätöksiä, toimintaa, kehittämistä ja raportoi niistä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle sekä kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hallintosäännön ja muiden annettujen ohjeiden mukaisesti.

Opetuspalveluiden hallinnossa vuonna 2022 toimivat opetusjohtaja, laskennallisesti 3,5 toimisto- ja koulusihteeriä sekä määräaikaisena toimiva tuen koordinaattori (puoliksi varhaiskasvatuspalveluiden kanssa). Opetusjohtaja johtaa toimialaa, hallintoa, taloutta, keskeisiä prosesseja sekä toimii hallinnollisena lähijohtajana opetuksen yksiköiden johtajille ja toimistosihteereille. Varhaiskasvatuksen hallinnossa toimi vuoden 2022 alussa varhaiskasvatusjohtaja ja laskennallisesti 1,5 toimistosihteeriä. Elokussa 2022 varhaiskasvatusjohtajan irtisanouduttua alettiin toimia hallinnonuudistuksen mukaisesti siten, että opetusjohtaja johti ja esitteli koko toimialan asioita ja hänen alaisenaan työskenteli vt. varhaiskasvatuspäällikkö. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajat vastaavat yksiköidensä taloudesta ja hallinnosta sitovuustasojen, hallintosäännön ja delegoinnin mukaisesti.

Opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja toimivat koko hallintokunnan osalta vastuuhenkilöinä ja tarvittaessa myös toimivat toistensa varahenkilöinä heinäkuun loppuun 2022 saakka. Elokuusta alkaen vuoden loppuun saakka opetusjohtajan sijaisena toimi tarvittaessa talous- ja hallintojohtaja. Yksiköiden osalta vastuuhenkilöinä ovat rehtorit, koulunjohtajat ja päiväkodinjohtajat. Jokaisella lähijohtajalla on nimetty varajohtaja, vararehtori tai turvallisuudesta vastaava varahenkilö. Viime kädessä opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja toimivat kaikkien alaistensa (yksiköiden johtajien) varahenkilönä.

3. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta toimialojen johtajana

Kunnan opetus- ja varhaiskasvatuksen johtavana toimielimenä toimi vuonna 2022, johon kuului Iin kunnanvaltuuston valitsevat yhdeksän jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Kunnanvaltuusto kokouksessaan 16.8.2021 §152 on päättänyt lautakunnan toimikaudesta ja nimennyt sen jäsenet ja varajäsenet. Lautakunnan toimikausi kestää alkaneen valtuustokauden.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalla on kokonaisvastuu hallinnonalan toiminnasta ja taloudesta. Lautakunta vastaa toimialan strategisesta ja taloudellisesta johtamisesta sekä toimialaa koskevien suunnitelmien ja asiakirjojen hyväksymisestä yhdessä toimialajohtajien kanssa. Toimialajohtajat vastaavat asioiden valmistelusta, esittelystä sekä toimialojen operatiivisesta johtamisesta. Lautakunnalla on otto-oikeus toimialajohtajien viranhaltijapäätöksiin niiltä osin, kuin niihin liittyvä oikaisuvaatimusoikeus on osoitettu lautakunnalle.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta johtaa kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluita siten, että kunnassa voidaan tarjota alueellisesti kilpailukykyiset opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut. Lautakunta myös päättää toimialansa kehittämisestä ja painopistealueista.

Lautakunnan esittelijöinä toimivat vuoden 2022 alussa opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja. Elokuusta 2022 alkaen opetusjohtaja on toiminut koko toimialueen esittelijänä. Lautakunnan kokouksiin kutsutaan lisäksi kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanhallituksen edustaja.

Lautakunta kokoontui vuonna 2022 13 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 124 pykälää. Päätösten toimeenpanosta vastaavat esittelijät, ellei päätöksessä ole toisin mainittu. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätökset syntyivät pääasiassa yksimielisinä päätöksinä. Vuoden 2022 aikana tehdyistä lautakunnan päätöksistä tehtiin yksi oikaisuvaatimus, joka hyväksyttiin.

Vuonna 2022 lautakunta käsitteli talousarvion lisäksi esimerkiksi oppivelvollisuuden laajentumisen vaikutuksia ja siihen liittyviä tehtäviä, käsitteli ja linjasi hallinnonuudistusta, päätti oppilaaksi ja esioppilaaksi oton periaatteista, perusti ja lakkautti varhaiskasvatukseen yksiköitä, jatkoi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua, haki ja hyväksyi useita erityisavustuksia ja hankkeita sekä teki päätöksiä henkilöstöhallintoon liittyen. Vuoden 2022 aikana työskenteli myös useita lautakunnan alaisia tai nimeämiä työryhmiä valmistellen hallinnonalan asioita, esimerkiksi hankkeiden ohjausryhmä, TVT – ryhmä ja pedagogisen kehittämisen johtoryhmä.

4. Henkilöstökehitys

Opetuksen hallinto

1 opetusjohtaja
3,5 toimisto/koulusihteeriä
0,5 tuen koordinaattori

Opetus

4 rehtoria
55(49) luokanopettajaa (sis. koulunjohtajat ja päätoimiset tuntiopettajat)

69(55) aineenopettajaa (sis. lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat)
16(13) erityisopettajaa
4 esiopettajaa
39(29) koulunkäynninohjaajaa
6 (5) oppilaanohjauksen lehtoria (sisältää tuntiopettajat)
1 (0) kielikoordinaattori
1 (0) TUVA – kehittäjäopettaja

Laskennallisesti edellä oleviin lukuihin tulee huomioida toisten kuntien maksamat koulunkäynninohjaajat, osa-aikaiset ja määräajan työskennelleet työntekijät sekä valtion erityisavustuksilla palkatut tuntiopettajat ja ohjaajat (edellä olevassa henkilöstötaulukossa suluissa olevat luvut kertovat laskennalliset kuntaorganisaation menoerinä toteutuneet henkilötyövuodet).

Valtion erillisavustuksella niihin liittyvien päätöksien mukaisesti neljän määräaikaisen tuntiopettajan tehtäviä (1,5 alakouluihin ja 2,5 yläkouluihin) sekä kahden ohjaajan ja yhden erityisopettajan tehtävää.

Vuoteen 2021 verraten opetuksen henkilöstöön kuului edelleen oppivelvollisuuden laajentumisen vuoksi palkattu oppilaanohjauksen lehtori määräaikaisella tehtävällä ja TUVA – kehittäjäopettaja määräaikaisella tehtävällä. Opetuksen henkilöstö väheni yhdellä koulunkäynninohjaajalla, neljällä aineenopettajalla (tuntiopettaja) ja viidellä luokanopettajalla elokuun 2022 alusta alkaen. Kokonaisuutena opetuksen henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitellusti. Opetuksen toimialalla vuoden 2022 aikana työskenteli yhteensä 201 työntekijää eri tehtävissä. Syyslukukaudella 2022 opetuksen henkilöstömäärä oli kahdeksan vähemmän kuin kevätlukukaudella 2022.

Varhaiskasvatuksen hallinto

1 varhaiskasvatusjohtaja (1.8.2022 alkaen vt. varhaiskasvatuspäällikkö)
1,5 toimitosihteeriä
0,5 tuen koordinaattori

Varhaiskasvatus

4 päiväkodinjohtajaa
3 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa
36 varhaiskasvatuksen opettajaa 1-7/2022
33 varhaiskasvatuksen opettajaa 8-12/2022
4 kiertävää varhaiskasvatuksen opettajaa
48 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa 1-7/2022
39 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa 8-12/2022

18 avustajaa
15 perhepäivähoitajaa (ryhmäperhepäiväkodit ja omassa kodissa työskentelevät)
5 lastenhoitajaa erityisavustuksilla
1 varhaiskasvatuskoordinaattori erityisavustuksilla 8-12/2022
1 varhaiserityiskasvatuksen opettaja erityisavustuksilla 8-12/2022
2 varhaiskasvatuksen mentoriopettajaa erityisavustuksilla 8-12/2022
2 varhaiskasvatuksen perhetyön sosionomia erityisavustuksilla 8-12/2022

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä väheni vuoden aikana johtuen palveluverkon muutoksista (Harjuntähti muuttui yksityiseksi ja Lepolan väliaikainen päiväkotitoiminta oli toiminnassa).

vain 1-7/2022). Tämän lisäksi varhaiskasvatukseen palkattiin työntekijöitä valtion erillisavustuksilla.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö on varsin motivoitunutta, asiantuntevaa ja muodollisestikin pätevää. Sairaspoissaolot lisääntyivät selvästi vuoden 2022 aikana edellisiin vuosiin verraten. Työn kuormittavuus ja psyykkiset tekijät ovat olleet suurimmat poissaolojen syyt. Opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa toteutettiin myös vuonna 2022 paljon henkilöstön hyvinvointiin tähtääviä toimia sekä osaamisen kehittämistä mm. täydennyskoulutuksia tarjoamalla koulutussuunnitelman mukaisesti. Henkilöstöhallinnassa, rekrytoinneissa ja päätöksissä on toteutettu hyvän hallinnon periaatteita, voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia, kunnan hallintosääntöä ja muita annettuja ohjeita ja säädöksiä. Paikallisten ammattiyhdistysten, luottamusmiesten, työsuojeluorganisaation ja vastuuhenkilöiden kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä asioiden valmistelussa, toiminnassa ja täytäntöönpanossa.

5. Talous

Kunnassa toteutettiin talouden tasapainottamistoimia myös vuoden 2021 aikana. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta tämä tarkoitti toiminnan ja palveluverkon tarkastelua. Varhaiskasvatuksen osalta kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluverkon muutokset johtuen yksityisten palveluntuottajien palaamisesta aiheutti muutoksia sekä tuloihin että menoihin. Varhaiskasvatuksessa jouduttiin tekemään vuoden 2022 aikana muutoksia hyväksytyyn talousarvioon lisähenkilöstön, uusien yksiköiden ja ryhmien perustamisen ja lakkauttamisen sekä niistä aiheutuvien kuluerien johdosta.

Opetuksen osalta valtuuston päätöksen mukaisesti toteutettiin Olhavan koulun lakkauttaminen 1.8.2022 alkaen. Oppilaat ja henkilöstö siirtyivät muille kouluille, pääosin Kuivaniemeen. Lisäksi 1.8.2022 alkaen toteutettiin suunnitellusti opetuksen henkilöstön vähennyksiä opetusryhmiä yhdistelemällä ja tuntiopettajia vähentämällä.

Palveluverkko on vuoden 2022 aikana muuttunut erityisesti varhaiskasvatuksen osalta. Kaksi yksityistä varhaiskasvatuksen yksikköä aloitti toimintansa ja ne saivat purettua asiakaspainetta kunnallisesta varhaiskasvatuksesta. Vuoden 2022 aikana myös rakennettiin uutta varhaiskasvatuksen kiinteistöä ja Kotikujan päiväkotia pääsi aloittamaan toimintansa vuoden 2023 alusta. Samalla lopetettiin toimintaa väliaikaisissa pienemmissä yksiköissä. Opetuksen erityisryhmille vuokrattiin tilaa Valtarin koulun läheisyydessä sijaitsevasta kiinteistöstä. Kuivaniemellä aloitti toimintansa yksityinen vaativan sijaishuollon yksikkö, ja sinne sijoitettuille oppilaille piti myös järjestää perusopetusta.

Toiminnallista ja sisällöllistä kehittämistä on toteutettu vuoden 2022 aikana koko hallinnonalaa koskien. Painopisteet, hankkeiden ja valtion erityisavustusten avulla tapahtuva kehittäminen sekä hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen laatutyö ovat olleet erittäin merkittäviä myös tilinpäätösvuoden aikana. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen eri yksiköissä kehitettiin aktiivisesti lasten, nuorten ja huoltajien osallisuutta, vuorovaikutuksen laatua sekä positiivista pedagogiikkaa. Lukion oppilasmäärä laski edellisvuodesta johtuen pääosin oppivelvollisuuden laajenemisen vaikutuksista. Osaamista, toimintaa ja johtamista on kehitetty systemaattisesti ja tavoitteellisesti koko hallinnonalalla.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen talousvuosi 2022 toteutui varsin suunnitellusti. Toimialueilla pitäydettiin tarkassa taloushallinnassa. Vuoden 2022 talousarvioon varattiin opetukseen ja varhaiskasvatukseen toimintakuluiksi koko palvelualueella 26 187 487 euroa.

Toimintatuotoiksi budjetoitiin 2 039 027 euroa ja toimintakatteeksi 24 148 460 euroa. Toteutumat olivat tilinpäätösvuotena toimintakulujen osalta 25 826 312 euroa, toimintatuottojen osalta 2 441 841 euroa ja toimintakatteeksi muodostui näin 23 384 471 euroa. Toimintakate alittui siis 763 989 euroa.

Varhaiskasvatus alitti oman talousarvionsa 484 458:lla eurolla. Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden alitusta selittävät erityisesti valtion erityisavustusten hyödyntäminen. Talousarvion alitukseen vaikutti myös henkilöstökulujen toteutuminen 255 736 euroa talousarvioon verraten pienempänä. Tämä johtuu yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntymisestä ja tästä johtuvasta henkilöstötarpeen vähenemisestä. Vastaavasti palvelujen ostot olivat 445 710 euroa enemmän talousarvioon verraten. Tämä johtuu erityisesti palvelusetelin käyttöönotosta 1.8.2022 alkaen.

Opetuksen tilikauden 2022 toimintakate oli 15 381 214 euroa ja se alittui 279 531:lla eurolla. Kulut olivat yhteensä 16 461 499 euroa. Henkilöstömenot opetuksen palvelualueella ylittivät kokonaisuutena 183 932 euroa. Palveluiden ostoista pystyttiin leikkaamaan 159 648 euroa, erityisesti opetuksen ostamisesta muilta opetuksen järjestäjiltä. Koulukuljetusmenot olivat vuonna 2022 674 292 euroa eli 147 333 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Tätä selittää erityisesti Jakun sillan vaikutukset sekä kuljetusten optimointi. Olhavan koulun lakkauttaminen ei nostanut kuljetusmenoja lainkaan.

Talouden ja toiminnan kannalta merkittäviä tekijöitä henkilöstövaltaisella toimialalla olivat vuonna 2022 lisääntyneet sijaiskulut. Opetuspalveluissa sairaus- ja äitiysloman sijaisten palkkakulut olivat 358 227 euroa enemmän ja varhaiskasvatuksessa 509 334 euroa enemmän kuin talousarvioon oli varattu. muiden sijaisten palkkaamiseen käytettiin opetuspalveluissa 256 334 euroa enemmän ja varhaiskasvatuksessa 1 049 325 euroa enemmän kuin talousarvioon oli varattu. Vastaavasti henkilöstön palkkakulut olivat opetuspalveluissa Kuel – palkkojen osalta 553 299 euroa ja vakinaisen henkilöstön palkkojen osalta 237 196 euroa vähemmän ja varhaiskasvatuksessa vakinaisten osalta 1 316 000 e ja määräaikaisten osalta 381 141 euroa vähemmän kuin talousarvioon oli varattu. Näin ollen opetuspalveluissa henkilöstömenot kokonaisuutena ylittivät 183 932 euroa ja varhaiskasvatuksessa alittuivat 255 736 euroa.

Opetuksen hallinnossa kulut olivat yhteensä 478 249 euroa ja ne alittuivat 129 115 euroa. Suurin alitus tuli henkilöstökuluista, 67 024 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui 300 757 euroa, joka alitti talousarvion 120 850:llä eurolla. Tätä selittää henkilöstökulujen osalta hallinnon henkilömäärän väheneminen, työterveysmenojen jakautuminen sekä palvelujen oston väheneminen. Varhaiskasvatuksen hallinnossa kulut olivat 312 366 euroa ja ne ylittivät talousarvion 56 823 euroa. Varhaiskasvatuksen hallinnon tilikauden tulos oli 241 670 euroa eli talousarvio ylittyi 31 806 euroa. Tilikauden tulosta selittää varhaiskasvatuksen hallinnossa erityisesti työterveysmenojen liian pieni budjetointi. Kokonaisuutena toimialan hallinto alitti talousarvionsa 97 309:llä eurolla.

Opetuksen hallinto

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2022	TA muutos	TA+muutos	TP2022	Poikkeama
Toimintatuotot	56 642		56 642	48 617	8 025
Toimintakulut	478 249		478 249	349 134	129 115
Toimintakate/jäämä	421 607		421 607	300 517	120 850

Tilikauden tulos	421 607		421 607	300 517	121 090
------------------	---------	--	---------	---------	---------

Varhaiskasvatuksen hallinto

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2022	TA muutos	TA+muutos	TP2022	Poikkeama
Toimintatuotot	45 679			70 696	25 017
Toimintakulut	255 543			312 366	56 823
Toimintakate/jäämä	209 864			241 670	31 806
Tilikauden tulos	209 864			241 670	31 806

Varhaiskasvatuspalvelut

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2022	TA muutos	TA+muutos	TP2022	Poikkeama
Toimintatuotot	770 639	104 800	875 439	1 082 025	206 586
Toimintakulut	-9 511 685	-131 000	-9 642 685	-9 364 813	277 872
Toimintakate/jäämä	-8 741 046	-26 200	-8 767 246	-8 282 788	484 458
Poistot ja arvonalentumiset	-13 508		-13 508	-15 793	-2 285
Tilikauden tulos	-8 754 554	-26 200	-8 780 754	-8 298 594	482 160

Opetuspalvelut

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2022	TA muutos	TA+muutos	TP2022	Poikkeama
Toimintatuotot	1 163 588		1 163 588	1 359 815	196 227
Toimintakulut	-16 544 802		-16 544 802	-16 461 499	83 303
Toimintakate/jäämä	-15 381 214		-15 381 214	-15 101 683	279 531
Poistot ja arvonalentumiset	-109 682		-109 682	-107 355	2 326
Tilikauden tulos	-15 490 896		-15 490 896	-15 211 675	279 221

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut yhteensä

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2022	TA muutos	TA+muutos	TP2022	Poikkeama
Toimintatuotot	1 934 227	104 800	2 039 027	2 441 841	402 814
Toimintakulut	-26 056 487	-131 000	-26 187 487	-25 826 312	361 175
Toimintakate/jäämä	-24 122 260	-26 200	-24 148 460	-23 384 471	763 989
Poistot ja arvonalentumiset	-123 190		-123 190	-123 148	42
Tilikauden tulos	-24 245 450	-26 200	-24 271 650	-23 510 269	761 380

6. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Koulujen ja varhaiskasvatuksen tehtävänä ja tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus.

Opetus ja varhaiskasvatus järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti, tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisimman laadukkaasti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja varhaiskasvatus kaikille iäisille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään, tukea lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja mahdollistaa ja edistää osallisuutta.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut muodostuivat neljästä sitovuustasosta – opetuksen hallinnosta, varhaiskasvatuksen hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista. Hallinnon tavoitteena on toimia tukipalveluna, henkilöstö- ja taloushallinnan organisoijana sekä toimia valmistelevana ja toimeenpanevana päätösprosesseissa. Toimialajohtajat vastaavat myös hallinnon johtamisesta.

Opetuspalveluiden toiminnot toteutuivat tilinpäätösjaksolla suunnitellusti. Oppilaat esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa saivat opetusta, oppilashuoltoa ja tarvitsemaansa tukea käytettävissä olevilla resursseilla. Peruskoulun päättötodistuksen sai 166 oppilasta. Päättötodistuksen saaneista kaikki saivat toisen asteen opiskelu-, harjoittelu tai TUVA - koulutuspaikan. Ylioppilastutkinnon suoritti vuoden aikana 41 kokeilasta.

Iin kunnan varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön palveluseteli elokuun 2022 alussa. Palvelusetelin kautta yksityisen varhaiskasvatuksen käyttöaste lisääntyi kunnassa merkittävästi, ja väliaikainen Lepolan päiväkotitoiminta pystyttiin sulkemaan heinäkuussa. Kaikille paikkaa hakeneille järjestettiin varhaiskasvatuspaikka lakisääteisessä järjestelyajassa.

Toimialan hankkeiden ja erillisrahoitusten taloudesta ja toteutumisesta on tilinpäätöksessä erillinen liite.

7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on jatkuva prosessi, jonka avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta. Pääasialliset tavoitteet voidaan ryhmitellä neljään luokkaan:

- Strategiset – korkean tason tavoitteet, jotka ovat organisaation toiminta-ajatuksen mukaisia ja sitä tukevia
- Toiminnalliset – organisaation voimavarojen tehokas ja taloudellinen käyttö
- Raportointia koskevat – raportoinnin luotettavuus
- Vaatimustenmukaisuutta koskevat – sovellettavien lakien ja määräysten noudattaminen

Sisäinen valvonta käsittää kaikki ne toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla tavoitteiden saavuttaminen pyritään varmistamaan. Sisäiseen valvontaan kuuluvat organisaation sisäinen toimintaympäristö, tavoitteiden asettaminen, riskienhallinta, valvontatoimenpiteet, tiedonkulku ja viestintä sekä seuranta.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteuttaa koko organisaatio. Vastuu sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on kuitenkin organisaation ylimmällä johdolla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa organisaation johtamista. Johto määrittelee toimintatavat ja ohjeet, joiden avulla tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan velvollisuutena on järjestää alaisensa tehtäväalueen sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä ohjata ja valvoa niiden toimeenpanoa sekä raportoida niistä ohjeiden mukaisesti. Lautakunta vastaa alaisensa toiminnan tuloksellisuudesta. Lautakunnan tulee seurata ja arvioida opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden toimintaa ja taloutta sekä varmistaa siihen liittyvien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan menettelytapojen toteutuminen.

Johtavien viranhaltijoiden velvollisuutena on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan sekä raportoida siitä ohjeiden mukaisesti. Yksiköiden johtajat vastaavat valvonnasta ja toteuttamisesta yksikkötasolla, varhaiskasvatuksen johtaja (päällikkö) varhaiskasvatuksen osalta ja opetusjohtaja opetuksen ja koko toimialan osalta. Johtavien viranhaltijoiden velvollisuutena on ohjata ja seurata alaistaan toimintaa ja henkilöstöä asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Viranhaltijoiden tulee toimeenpanna riittävät sisäistä ja riskienhallinta koskevat menettelytavat ja valvoa niiden toimivuutta.

Käytännön toiminta ja sisäisen valvonnan suunnitelma arviointineen on omana liitteenään tilinpäätöksessä.

8. Kehittäminen ja painopisteet

Toimialaa kehitettiin ja painopisteitä vietiin eteenpäin myös vuonna 2022. Hallinnonuudistusta valmisteltiin kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päättämien ja antamien linjausten mukaisesti. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta tarkensi suunnitelmia ja teki ratkaisuja johtamisjärjestelmään. Oppilas- ja opiskelijahuoltoon kehitettiin edelleen ja siinä toteutettiin oppilashuollon vuosikelloa. Jelpparit – toimintaa jatkettiin ja kehitettiin. Yhteistyötä Oulunkaaren eri toimijoiden kanssa toteutettiin suunnitellusti ja valmistauduttiin hyvinvointialueen aloittamiseen. Opetusjohtaja toimi LAPE – ryhmän sekä oppilashuollon ohjausryhmän puheenjohtajana.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutettiin hyvinvoivan kasvuyhteisön prosessia kaikissa yksiköissä. Hyvinvoivan kasvuyhteisön kehittäminen on prosessi, joka nostaa keskiöön lasten ja nuorten ja heidän perheidensä sekä työntekijöiden hyvinvoinnin. Kehittämistyössä korostuvat tuen ja avun toteuttaminen kasvu- ja kehitysympäristöissä, kohtaamisen ja osallisuuden edistäminen sekä arjen sujuvuus.

Kunnan tukipalvelujen osalta yhteistyötä on tehty erityisesti li-instituutin, teknisten palveluiden, kiinteistöhuollon sekä ateria- ja tilapalveluiden kanssa. Yhteistyö on sujunut suunnitellusti. Poikkeusolot ovat vaatineet tiivistä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa. TVT- tukipalveluita on käytetty hankintoja tehtäessä ja oppimisympäristöjä kehittäessä.

Vuonna 2022 esiopetusta järjestettiin Haminan ja Kuivaniemen kouluilla omissa ryhmissään sekä Aseman ja Jakun kouluilla yhdessä alkuopetuksen kanssa. Olhavan koululla esiopetusta

järjestettiin kevätlukukaudella yhdessä alkuopetuksen kanssa. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten osalta esiopetus toteutettiin Nikkarin, Iitulan, Alarannan, Haminan ja Tikkasen varhaiskasvatuksen yksiköissä. Samoissa yksiköissä toteutettiin myös kaksivuotista esiopetuskokeilua. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin Haminan ja Kuivaniemen koulujen yhteydessä. Toiminta järjestettiin koulujen lukuvuosikalenterin mukaan ja siihen osallistui yhteensä 38 lasta.

Opetushallituksen rahoittamaa kerho- ja harrastustoimintaa järjestettiin Iin kouluilla monipuolisesti. Vuoden aikana noin 390 oppilasta osallistui erilaisiin kerhoihin, joita suurimmaksi osaksi ohjasivat opettajat. Liikunta ja musiikki olivat suosituimpia aiheita kerhoihin, mutta tarjolla oli myös kokki-, metsästys- ja terveellinen ravinto -kerhoja. Vuoden aikana haettiin ja saatiin erityisavustusta Harrastamisen Suomen malli – hankkeesta, ja sen avulla saatiin kaikille kouluille toteutettua useita harrastusryhmiä. Uudessa mallissa harrastustoiveita kysyttiin lapsilta ja nuorilta ja näiden toiveiden pohjalta pyrittiin järjestämään harrastuksia koulupäivän yhteydessä.

Opetuksen toimialalla kehitettiin edelleen myös johtamista, kielten opettamista ja TVT – taitoja. Painopistealueina olivat kestävä hyvinvointi, tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä osallisuus. Kehittämistä on organisoitu vastuuhenkilöiden avulla, työryhmissä, johtamisessa ja yhteisessä koordinaatiossa. Vuoden 2022 aikana hankkeiden ohjausryhmänä sekä kehittämisen koordinoijana on toiminut pedagogisen johtamisen ryhmä, joiden keskeisinä tehtävinä operatiivisen johtamisen lisäksi on arvioida, ohjata ja organisoida osaamisen kehittämistä, laatutyötä ja vaikuttavuutta.

Varhaiskasvatuksen eri yksiköissä kehitettiin aktiivisesti lasten ja huoltajien osallisuutta, vuorovaikutuksen laatua sekä hyvinvointitaitoja, jotka ovat varhaiskasvatuksen pitkäkestoisia kehittämisen painopistealueita. Avoin varhaiskasvatustoiminta jatkoi toimintaansa Iisi-Areenan tiloissa vuonna 2022. Toimintaa järjestetään viitenä päivänä viikossa, neljässä eri ryhmässä. Ryhmissä on ollut mukana noin 45 lasta. Avoimelle varhaiskasvatustoiminnalle on paljon kysyntää ja tästä syystä toiminta on vakiintumassa osaksi varhaiskasvatuspalveluita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi varhaiskasvatukselle vuoden 2022 aikana hankerahoitusta kolmeen eri hankkeeseen. Digitaalisiin taitoihin ja osaamiseen liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kehittämiseen osana Uudet lukutaidot –kehittämishjelmaa vuosille 2022-2023 hankerahoituksella on palkattu varhaiskasvatukseen digitutor. Hankkeen tavoitteena on antaa kaikille varhaiskasvatuksen lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet ymmärtää ja saada valmiuksia medialuku- ja tv-taitoihin sekä ohjelmointiin.

Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023 hankerahoituksen avulla varhaiskasvatukseen on palkattu varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuskoordinaattori ja kaksi mentoriopettajaa. Hankkeen tavoitteena on varmistaa tasa-arvoinen ja laadukas varhainen tuki sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023 hankerahoituksen avulla on palkattu viisi lastenhoitajaa (tunnetaitokasvattajaa) ja kaksi varhaiskasvatuksen perhetyön sosionomia. Hankkeen tavoitteena on edistää lasten ja perheiden hyvinvointia painottamalla tunne- ja vuorovaikutustaitojen ohjaamista ja harjoittelua.

Lisäksi varhaiskasvatukselle on myönnetty avustus yhdessä opetuspalveluiden kanssa erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koronaepidemian (COVID-19)

vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024. Hankkeen tavoitteena on parantaa iiläisten lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Hanke toteutetaan varhaiskasvatuksessa 1.8.2023 alkaen.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta hallinnonuudistus saatetaan loppuun vuoden 2023 aikana. Samalla tarkennetaan delegointia, toimivaltuuksia ja tehtäväkuvauksia. Yhteistyö hyvinvointipalveluiden kanssa tiivistyy osaamisen kehittämisen, työhyvinvoinnin ja hyvinvointialueen koordinoituvastuun osalta. Valtarin, Aseman ja Jakun koulujen kiinteistöjen kuntoarvioinnit vaativat vuonna 2023 selvittämistä.

9. Kuntastrategian ja läpileikkaavien teemojen toteutuminen

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa toteutetaan kuntastrategiaa ja kehitetään sen tavoitteisiin tähtääviä toimia aktiivisesti. Strategisten tavoitteiden läpileikkaavat teemat näkyvät toiminnassa monin tavoin. Opetusta ja varhaiskasvatusta koskevissa suunnitelmissa pohjana ovat kuntastrategiassa määritellyt läpileikkaavat teemat. Hallinnonalalla on erityisesti kehitetty hyvinvointiin ja kestävään kehitykseen liittyvää toimintaa. Varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmissa sekä yksikkökohtaisissa työsuunnitelmissa on korostettu yhteisiä teemoja ja tavoitteita. Kuntastrategiaan ja Resurssiviisas li – tiekarttaan sekä Meidän li - hyvinvointimalliin luotua mittaristoa on arvioitu, samoin kuin toimenpiteitä ja henkilöstön osaamista niihin liittyen. Kokonaisuutena voidaan todeta, että kuntastrategiassa ja edellä mainituissa suunnitelmissa asetetut tavoitteet ovat olleet toiminnan keskiössä ja asetetuilla mittareilla sekä muuten arvioiden pääosin toteutuneetkin. Poikkeusolot ovat vaikuttaneet yhteistyöhön, tapahtumiin ja vierailuihin. Strategisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu omana talousarvion osana. Kootussa taulukossa on arvioitu kuntastrategian ja sen teemoihin liittyvien tavoitteiden toteutuneen varsin hyvin. Strategisten tavoitteiden toteutuminen, Meidän li – hyvinvointimalli ja Resurssiviisauden tiekartta ovat tilinpäätöksessä erillisinä liitteinä.

10. Laadun varmistaminen ja katsaus tulevaan

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja kasvatus kaikille iiläisille lapsille ja nuorille. Tähän pyritään palvelujen laadulla ja hyvällä saatavuudella.

Hyvinvointialueiden valmistelu sote – palvelujen järjestämisvastuun toteuttajaksi vuoden 2023 alusta on näkynyt toiminnassa erityisesti henkilöiden ja toimintatapojen vaihteluna. Monet lapsia, nuoria ja perheitä koskevat palvelut ovat olleet murroksessa ja näihin liittyvät palvelupolut osittain epäselviä. Oulunkaari toimijana on kuitenkin huolehtinut palveluista vuoden 2022 loppuun saakka.

Erityisopetuskoordinaation avulla on toteutettu varhaiskasvatuksen ja opetustoimen oppimisen tuen ja oppilashuollon resurssien tasapuolista jakamista sekä tuen muodon oikea-aikaisuutta ja laatua. Tuen koordinaattori ja erityisopetuksen vastuuhenkilö synkronoivat myös muun erityisen tuen ja peruspalveluiden yhteensovittamista ja etsivät niihin toimivia ja kustannustehokkaita ratkaisuja. Yhteistyön kehittäminen toimijoiden kesken yhdessä hyvinvointialueen henkilöstön kanssa on ollut vahvaa.

Iin kunnan väestönkehitys on kokonaisuutena hieman laskeva pitkällä aikavälillä. Syntyvyyden lasku on hieman tasaantumassa ja myös hienoinen muuttovoitto on saanut kunnan

asukasmäärän pysymään ennallaan vuonna 2022. Syntyvyyden lasku kuitenkin aiheuttaa tulevana vuosina sopeuttamistarpeita palvelurakenteeseen. Kunnan pohjoisosassa lapsimäärät ovat selkeimmin laskevia, ja se johtaa myös palveluiden tarkasteluun. Yläkouluikäisten määrä Valtarin koulussa on tällä hetkellä suurimmillaan ja samanaikaisesti yläkoululaisten määrä laskee Kuivaniemen koululla. Tämä tulee huomioida huolellisella valmistautumisella tilojen ja resurssien osalta. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun takaamisen ehtona on riittävät resurssit. Muuttuvat palvelutarpeet, väestökehitys ja talouden näkymät edellyttävät opetus- ja varhaiskasvatuspalveluilta tarkkaa suunnittelua ja erilaisten vaihtoehtojen selvittelyä.

Opetuksen palvelusuunnitelman mukaisia toimenpiteitä vuodelle 2021 ja 2022 olivat yläkouluopetuksen suunnittelu ja mahdollisen integroimisen valmistelu, kiinteistöihin liittyvien selvitysten tekeminen, erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden opetuksen järjestäminen sekä Olhavan koulun tilanteen ratkaiseminen. Näistä kiinteistöihin liittyvät selvitykset ja yläkouluopetuksen järjestämisratkaisut ovat edelleen kesken ja ne tulee toteuttaa vuoden 2023 aikana.

Oppivelvollisuuslaki muuttui 1.8.2021. Iin kunnassa on vuosina 2021 ja 2022 lähdetty toteuttamaan muutoksen vaatimia järjestelyjä. Oppivelvollisuuden yläikärajan nosto vaikuttaa merkittävästi niin opetuksen järjestämiseen, ohjauksen ja tuen toteuttamiseen, yhteistyöhön ja tiedonsiirtoihin kuin tietenkin opiskelijoiden arkeen. Iin kunnassa muutosta on pyritty toteuttamaan huolella. Perimmäisenä tavoitteena on kaikkien nuorten saaminen toisen asteen opintoihin ja heidän tulevaisuuteensa ja elämänsä positiivisen suunnan löytäminen. Kunta on palkannut yhden oppilaanohjauksen lehtorin ja TUVA – kehittäjäopettajan lisäresurssiksi. Oppivelvollisuuden laajentumisen ohjausryhmä valmistelee ja organisoii asioita ja toimii muutosta hallitsevana yhteistoiminnan moottorina.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmassa vuosille 2020-2025 on kuvattu varhaiskasvatuksen palveluverkkoon liittyviä keskeisiä kehittämistarpeita (tiekartta). Varhaiskasvatuksen pidemmän aikavälin sisällölliset kehittämiskohteet ovat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaisesti sekä laadunarvioinnin kokonaisuuden kehittäminen eri tasoilla. Iin kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa vuosina 2021-2024, jonka kautta kehitetään varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen pedagogista ja toiminnallista kokonaisuutta. Kokeiluun on laadittu oma opetussuunnitelma, joka otettiin käyttöön elokuussa 2021.

Merkittävimmät muutokset ja valmistelut 2023:

Haminan uuden päiväkodin toiminnan käynnistämisen valmistelut
Em. myötä Alarannan, Iitulan ja Haminan päiväkotien toiminnan lakkauttaminen
Hallinnonuudistuksen loppuun saattaminen varhaiskasvatuspalveluiden osalta
Kaksivuotisen esiopetuskokeilun jatkuminen
Yksityisen palvelusetelin kehittäminen ja tarkentaminen
Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelman 2020-2025 mukaiset toimet.
Yläkouluopetuksen järjestämisratkaisut
Kiinteistöselvitykset Valtarin, Aseman ja Jakun kouluille
Olhavan koulun prosessi
Vaativan erityisen tuen opetuksen järjestelyt
Iiläisen kasvun ja oppimisen polun selkeyttäminen